

Drevesna dediščina v blejskih parkih in okolici

Jože Skumavec

Uvod

Drevo je najvišja oblika rasti rastlinskega sveta. V njegovem zelenju, listu, kakor tudi v zelenju drugih rastlin se rudninske snovi pretvarjajo v organske. To je glavni vir življenja, prvi člen v presnovni in prehranjevalni verigi. Je osnovni element gozda, ki je najvišje razvit kopenski ekosistem. Drevo na podlagi prevodnih elementov dviguje vodo z raztopinami iz najglobljih korenin do svojega vrha, ki je pri najvišjih drevesih na svetu tudi 110 metrov visoko. Bolj ko o njem razmišljamo, bolj se lahko čudimo njegovemu preživetju in sposobnostim za obstanek v vseh viharnih razmerah njegovega življenja. Čudimo se, kako lahko živi organizem, kot drevo je, preživi skoraj 9.000 let, kot nam pripoveduje rekonstrukcija drevesne zgodovine borov (*Pinus longaeva*), po kateri naj bi bila ta drevesa stara 8.700 let. Iz letnega debelinskega prirastka se da razbrati zgodovino

vina drevesa. Iz letnic se da ugotoviti starost drevesa, iz širine, sestave, oblike in barve branik pa znanstveniki (dendrokronologi) sklepajo o dogodkih, ki so vplivali na rast drevesa - od podnebja in padavin do razmer, v kakršnih je uspevalo, in sprememb, ki so mu jih zadali človek in živali. Branike so neizbrisni zapis vseh dogodkov v življenju drevesa. Prerez debla sta analizirala že Teofrast in Collumella. Leonardo da Vinci pa je s svojim enciklopedičnim duhom zaslugil, da bi iz branik lahko razbirali, kakšne podnebne razmere so vladale v določenem obdobju. Po tej poti so kasneje krenili še drugi znanstveniki. Med drugim so tako ugotovili, da je v letih od 1708 do 1709 zajel Evropo mrzel val, o katerem je kasneje pisal tudi Linné.

Vsa ta dejstva iz zgodovine preučevanja rasti drevesa nas še bolj spodbujajo k spoznavanju in razmišljanju o drevesih kot dedi-

Smreka žalujka.

ščini. Poznavalci o eni sami drevesni vrsti napišejo knjigo, tudi o drevesih na Bledu se mi je nabralo gradivo zanjo. Namen članka je skromnejši. V njem sem želel objaviti le seznam drevesnih vrst, ki rastejo v blejskih parkih in okolici ob sprehajalnih poteh. Za malo daljši opis sem izbral le nekaj izstopajočih dreves.

Tudi v Sloveniji se nekateri kraji ponašajo s starimi drevesnimi orjaki: Ribnica na severni strani Pohorja s Sgermovo smreko, Ludranski vrh južno od Črne na Koroškem z Najevsko lipo, znane so tudi stare tise in pravi kostanji ter tudi druge vrste. V bližnji Zgornji Radovni je lipovec star od 400 do 470 let, naprej v bližini Kranjske Gore, v Mali Pišnici, pa raste domnevno najstarejši macesen pri nas.

Tudi na Bledu imamo bogato drevesno dediščino. Najstarejša drevesa so tristo in več let stari hrasti dobi, nekaj je dreves orjakov, zelo velika je pestrost drevesnih vrst in drugih dendroloških posebnosti.

Stara drevesa in razvojno stare vrste

Za dediščino je najbolj pomembna starost, zato je prav, da začnem z najstarejšimi drevesi na Bledu, s hrasti. V Sloveniji imamo šest samoniklih vrst hrastov, od teh na Bledu kar tri: dob, graden in puhasti hrast, tu je še tujerodni rdeči hrast. Med seboj so si precej podobni. Posebej za dob in graden velja, da tam, kjer se na rastišču srečujeta, nastanejo medvrstni križanci. Naši hrasti na morenah, Grajskem hribu in Straži ter v naravnem parku Grimšče so najpomembnejši nosilci teh rastišč. V naravnem parku v Grimščah še vedno kljubujejo času približno **300 let stari orjaki hrasti - dobi**. Starost je ocenjena na podlagi štetja letnic na panju pred kratkim posekanega orjaka. Najdebelejši ima obseg 461 centimetrov. Višina tega

hrasta je 22 metrov. Ostali, z manjšim premerom, so večinoma višji in vitalnejši.

Da je hrast, posebej dob, naše spoštovanja vredno drevo, lahko ugotovimo po številnih krajevnih in ledinskih imenih v naši okolici: Dobe, Dobrava, Dobravca in malo dlje Dob, Dobrna, Dobovec ...

Na Bledu raste drevo - **živi fosil**, njegova domovina je Kitajska in Japonska. To je **dvokrpi ginko**. Razvojno je to najstarejša drevesna vrsta. V mezozoiku, natančneje v noriju, to je pred 200 milijoni leti, so bili ginkovci splošno razširjeni. V bližini vile Prešeren raste vitalno, 25 metrov visoko žensko drevo dvokrpega ginka, ki je debelo 63 centimetrov. S pahljačastimi in dvokrpi mi listi je nekaj posebnega. Njegova krošnja ima poleti značilno barvo, najbolj čudovito pa se obarva jeseni, preden listi odpadejo. Čeprav so v parkih pogosti, jih tako mogočne, kot je v blejskem parku, vidimo redko.

Najdebelejši hrast dob na Bledu je star približno tristo let.

Dvokrpi ginko.

Razvojno najstarejši iglavec pri nas je **navadna tisa** (*Taxus baccata*). V blejskih parkih so drevesa in grmi tise pogosti. Tisin les je bil skoraj nenadomestljiv pri izdelavi samostrelov ter lovskih in vojaških lokov, zato je bila tisa v srednjem veku skoraj iztrebljena. Verjetno pa so jo še bolj sekali, ker je bila nevarna konjem in drugim živalim, če so jo zaužile. Tisa je v parkih zelo pogosta zaradi vednozelenne temne barve in slikovitih rdečih plodov v avgustu. Zaradi spečih brstov, ki ob povečanju svetlobe poženejo, je primerna za oblikovanje. So pa vsi deli tise, razen rdečega mesnatega ovoja semena, zelo strupeni.

Pokopališka vrba pred zledolomom (8. oktobra 2010) in po njem (11. aprila 2014).

Kavljasti bor. Ženski in moški cvetovi.

Vrb je veliko vrst in se lahko med seboj tudi križajo, zato je določevanje vrst težavno. Na Bledu je pogosta **vrba iva** (*Salix caprea*), in to pretežno v obliki grma. Ob jezeru, kjer je bolj vlažno, pa uspeva **bela vrba** (*Salix alba*), ki ima povešene poganjke. To ni vrba žalujka, ampak gojena okrasna pokopališka vrba (*Salix Xsepulcralis*).

Redke drevesne vrste

Kavljasti bor (*Pinus uncinata*) je vrsta, ki je v evropskih gorah samonikla, ne raste pa v Sloveniji. Zelo redko ga najdemo tudi v parkih. Skupinica raste ob jezeru pred hotelom Toplice. Ime je dobil po kavljasti obliki krovnih lusk na storžih. Storži rastejo na poganjku najpogosteje po dva nasprotno ali celo po trije skupaj. Nekateri dendrologi ga uvrščajo kot podvrsto rušja. Lahko ga primerjamo z rušjem, ki raste ob njem. Zaradi kavljastega bora je pot okoli jezera zanimivejša.

Hiba. Široke luske s storžki.

Hiba (*Thujaopsis dolabrata*) sodi v družino cipresovk. Imenujejo jo tudi hibanski paklek. Je japonski endemit, od tam so jo prinesli v Evropo sredi 19. stoletja. Tudi v parkih ni prav pogosta. Od klekov so loči po širših luskah, spodnjih svetlih listnih režah in po nazaj zavihanih plodnih luskah na storžku. V blejskih parkih se sramežljivo skriva na treh mestih. Uspeva tudi v Begunjah in v Preddvoru.

Na Bledu raste le eno **mamutovo drevo** ali **mamutovec** (*Sequoiadendron giganteum*).

Drevo je vitko in visoko 33 metrov, obseg debla znaša 276 centimetrov, čisto deblo, torej deblo brez vej, pa do krošnje meri 20 metrov. Po videzu je drugačen, kot so preddvorski in tisti ob kranjski gimnaziji. Ti so skoraj do tal vejnati. Njegova domovina je pacifiško območje Severne Amerike. Ta drevesna vrsta doseže višino do 100 metrov in debelino do 8 metrov ter dočaka starost do 3.000 let.

Semena mamutovca so prinesli iz Amerike sredi 19. stoletja.

Navadna bukev (*Fagus sylvatica*) je vsem znano drevo, gozdarji ji pravimo mati gozda. Na Bledu raste tudi več okrasnih sort te vrste.

Pred občinsko stavbo je rastle dominantna, vitalna sršajevolistna bukev (*Fagus sylvatica* 'Asplendifolia'), imenovana tudi hrastovolistna ali napiljenolistna bukev, ki jo je 5. februarja letos polomil žled. Obseg debla je meril 340 centimetrov, visoka je bila 25 metrov in razraščena v tri debla.

Ta del parka je po naročilu takratnega lastnika vile Zore Pongratza (sedaj občinska stavba) uredil švedski arhitekt Carl Gustav Svensson leta 1890. Verjetno je bila ta bukev posajena v tem času, kar potrjuje tudi njena ocenjena starost - približno 120 let. Za park je zaradi zmanjšanja pestrosti mogočnih in starih dreves to velika škoda. Bila je edina bukev te sorte v blejskih parkih. Še ena te sorte, vendar z obžagano krošnjo, raste na Bledu ob objektu na Ljubljanski cesti 13 A. Podobno padli bukvi sem videl le še v Kamniku in Volčjem potoku. Nekaj pa jih je v mariborskem parku.

Okrasnim bukvam z rdečimi listi nisem dooločal sort, razvrstil sem jih le v skupino rde-

čelistne bukve z nepovešenimi poganjki in v skupino rdečelistnih bukve s povešenimi poganjki (povešave), ki jih je na Bledu kar nekaj.

Na koncu Velike Zake, dobrih 100 metrov stran od nekdanje železniške čuvajnice, raste orjak navadne bukve, ki mu je vihar leta 2011 odlomil dominantni vrh na višini 170 centimetrov. Drevo je zanimivo in vredno ogleda. Na višini 1,3 metra meri v obsegu 532 centimetrov oziroma v premeru 169 centimetrov. Kljub posledicam viharjev je bukev visoka 31 metrov.

Skoraj vsak sprehajalec okoli jezera pozna **navadno makluro** (*Maclura pomifera*). V mladosti trnasto drevo, doma iz Severne Amerike, ki je pri nas tudi v parkih kot okrasno drevo razmeroma redko.

Orjaki in posebneži

Po razsežnostih sodijo v to skupino že opisani hrast dob, mamutovo drevo in navadna bukev. Največje drevo v blejskem parku je **beli topol** (*Populus alba*). Obseg debla v prsni višini je 468 centimetrov in višina drevesa 34 metrov. Verjetno je eden izmed največjih belih topolov v Sloveniji. Drevnino takega drevesa je težko izračunati, saj

Sršajevolistna bukev 4. maja 2011 in 5. februarja letos.

za take dimenzije izračuni v gozdarskem priročniku ne obstajajo. Kljub temu sem s pomočjo priročnika in dodatnih izračunov ocenil, da ima to drevo verjetno več kot 30 kubičnih metrov drevnine.

Med orjake lahko prištejemo **veliki jesen** (*Fraxinus excelsior*), ki ima obseg 446 cen-

timetrov in je visok 22 metrov. Po debelini presega pričakovanja, saj so veliki jeseni redko debelejši od enega metra. Ob jezeru niso tako debeli, so pa višji in z lepšimi debli.

Le 40 minut hoje potrebujemo, da pridemo do **navadne smreke** (*Picea abies*), »smreke velikanke« oziroma Gogalove smreke, na

Rdečelistna bukev.

Povešava rdečelistna bukev.

Navadna bukev.

Navadna maklura.

Stanu nad železniško postajo. V prsni višini ima obseg 407 centimetrov oziroma premer 130 centimetrov, visoka pa je 38 metrov. Po višini ni nič posebnega, je pa debelejša od znane Sgermove smreke, ki je leta 1995 imela premer 108 centimetrov in je tudi znatno višja, saj je visoka 62 metrov. Na tabli pri smreki na Stanu je napisana starost 120 let. Ne vem, kako je bila ugotovljena, vendar ocenjujem, da je mlajša, saj raste na zaraščenem pašniku oziroma travniku. Po mojnih izračunih ima deblo 20 kubičnih metrov lesa.

Drevo **javorolistne platane** (*Platanus Xhispanica*) ob jezeru lahko uvrstimo med orjake in posebnije: med orjake po debelini, saj je obseg njenega debla 461 centimetrov, preračunano v premer v prsni višini 147 centimetrov, med posebnije pa ne le zato,

ker ima veliko enostransko razvito krošnjo nad jezersko gladino, temveč predvsem po lepem korenčniku in koreninah.

Pozimi neopazno drevo ob jezeru med Toplicami in predorom je **poljski brest** (*Ulmus minor*), naša samonikla vrsta, vendar je za to drevo značilna posebna, zeleno rumena barva krošnje vse od pomladi in do pozne jeseni. Že od daleč se vidi, da je to drevo po barvi krošnje nekaj posebnega, nekaj lepega, edinstvenega, nekaj takega, da ga moraš obiskati.

Beli topol kraljuje v blejskem parku.

Veliki jesen.

Tako debelo smreko le težko najdemo.

Koreničnik in korenine javorolistne platane.

Poljski brest.

Seznam drevesnih vrst

Navedene so drevesne vrste, njih rodovi in družine, ki sem jih opazil na javnih površinah, parkih in v hišnih vrtovih. Pri nekaterih drevesih večjih velikosti so navedeni podatki obsega debla v višini 1,3 metra (obs. = xxx centimetrov), za lažjo predstavo je zapisan tudi premer (® = xx centimetrov), višina (v = xx metrov), pri drevesih, kjer je bilo možno oceniti starost na podlagi štetja letnic na sosednjih panjih ali na podlagi vencev vej, pa je naveden tudi podatek o ocenjeni starosti. Višine so ugotovljene z napravo, ki deluje na podlagi kotnih funkcij, pri tem so odstopanja +/- 10 odstotkov.

Vrste so urejena po sistemu klasifikacije binomske latinske nomenklature v botaniki, ki jo je utemeljil Carl Linné. Družine, rodovi in vrste so razvrščene po ključu za določanje praprotnic in semenk iz leta 2007 (*Mala flora Slovenije*). Tudi slovenska in latinska imena so uporabljena iz tega ključa. Za ostale izrazito parkovne tujerodne vrste, ki jih v slovenskem ključu ni, so uporabljena imena iz druge navedene literature.

Vsa navedena drevesa sodijo k **semenkam** (*Spermatophyta*).

Iglavci in ginkovke sodijo k **igličastolistnim golosemenkam** (*Coniferophytina*, *Gymnospermae*). Sem uvrščamo naslednjih 6 družin:

1. Družina: **ginkovke** (*Ginkgoaceae*).

Rod: **ginko** (*Ginkgo*).

Vrsta: **dvokrpi ginko** (*Ginkgo biloba*) (obs. = 199 centimetrov; ® = 63 centimetrov; v = 25 metrov).

2. Družina: **borovke** (*Pinaceae*).

Rod: **jelka** (*Abies*).

Vrste: **kavkaška jelka** (*Abies nordmanniana*) (obs. = 350 centimetrov; ® = 111 centimetrov; v = 27 metrov; starost: 110 let),

bela jelka (*Abies alba*),

dolgoigličasta jelka (*Abies concolor*).

Rod: **duglazija** (*Pseudotsuga*).

Vrsta: **navadna duglazija** (*Pseudotsuga menziesii*).

Rod: **čuga** (*Tsuga*).

Vrsta: **kanadska čuga** (*Tsuga canadensis*).

Rod: **smreka** (*Picea*).

Vrste: **bodeča smreka** (*Picea pungens*),
omorika (*Picea omorika*),
navadna smreka (*Picea abies*) (obs. = 407 centimetrov; ® = 130 centimetrov; v = 38 metrov).
 Vzgojena oblika: **smreka žalujka** (*Picea abies* 'Pendula').

Rod: **macesen** (*Larix*).

Vrsta: **navadni macesen** (*Larix decidua*).

Rod: **bor** (*Pinus*).

Vrste: **gladki (zeleni) bor** (*Pinus strobus*),
himalajski bor (*Pinus wallichiana*) (obs. = 225 centimetrov; ® = 72 centimetrov; v = 25 metrov; starost: 35 let),
reči bor (*Pinus sylvestris*) (obs. = 225 centimetrov; ® = 72 centimetrov; v = 28 metrov; starost: 110 let),
črni bor (*Pinus nigra*),
kavljasti bor (*Pinus uncinata*).

3. Družina: **taksodijevke** (*Taxodiaceae*).

Rod: **mamutovo drevo, mamutovec** (*Sequoiadendron*).

Vrsta: **mamutovo drevo, mamutovec** (*Sequoiadendron giganteum*) (obs. = 278 centimetrov; ® = 88 centimetrov; v = 33 metrov; čisto deblo: 20 metrov).

Rod: **kriptomeria, srpavka** (*Cryptomeria*).

Vrsta: **japonska kriptomeria** (*Cryptomeria japonica*).

Rod: **močvirska cipresa** (*Taxodium*).

Vrsta: **dvoredna močvirska cipresa** (*Taxodium distichum*).

4. Družina: **cipresovke** (*Cupressaceae*).

Rod: **pacipresa** (*Chamaecyparis*).

Vrste: **Lawsonova pacipresa** (*Chamaecyparis lawsoniana*) (obs. = 224 centimetrov; ® = 71 centimetrov; v = 19 metrov),
grahasta pacipresa (*Chamaecyparis pisifera*),
nutkadolska pacipresa (*Xanthocyparis nootkatensis*).

Rod: **hiba** (*Thujaopsis*),

Vrsta: **hiba** (*Thujaopsis dolabrata*).

Rod: **klek** – (*Thuja*)

Vrste: **orjaški klek** – (*Thuja plicata*)

(obs. = 295 centimetrov; ® = 94 centimetrov; v = 24 metrov)

ameriški klek (*Thuja occidentalis*).

5. Družina: **tisovke** (*Taxaceae*).

Rod: **tisa** (*Taxus*).

Vrsta: **navadna tisa** (*Taxus baccata*).

Vsa naslednja drevesa uvrščamo h **kritosemenkam** (*Magnoliophytina* – *Angiospermae*), in sicer k **dvokaličnicam** (*Magnoliopsida* – *Dicotyledoneae*).

6. Družina: **magnolijevke** (*Magnoliaceae*).

Rod: **tulipanovec** (*Liriodendron*).

Vrsta: **navadni tulipanovec** (*Liriodendron tulipifera*) (obs. = 285 centimetrov; ® = 91 centimetrov; v = 27 metrov).

Rod: **magnolija** (*Magnolia*).

Vrsti: **Soulangova magnolija** (*Magnolia* ^X*soulangiana*).

7. Družina: **platanovke** (*Platanaceae*).

Rod: **platina** (*Platanus*).

Vrsti: **vzhodna platana** (*Platanus orientalis*),
javorolistna platana (*Platanus* ^X*hispanica*) (obs. = 461 centimetrov; ® = 147 centimetrov).

8. Družina: **bukovke** (*Fagaceae*).

Rod: **bukev** (*Fagus*).

Vrsta: **navadna bukev** (*Fagus sylvatica*) (obs. = 532 centimetrov; ® = 169 centimetrov; v = 31 metrov; na 1,7 metra odlomljeni vrh leta 2011).

Vzgojene sorte: **rdečelistna** (*Fagus sylvatica* 'Purpurea'),

povešava ali žalobna (*Fagus sylvatica* 'Pendula'),

sršajeolistna bukev (*Fagus sylvatica* 'Asplenifolia').

Rod: **hrast** (*Quercus*).

Vrste: **dob** (*Quercus robur*) (obs. = 461 centimetrov; ® = 147 centimetrov; starost: približno 300 let),

graden (*Quercus petraea*),

puhasti hrast (*Quercus pubescens*),

rdeči hrast (*Quercus rubra*).

9. Družina: **brezovke** (*Betulaceae*).
 Rod: **breza** (*Betula*).
 Vrsta: **navadna breza** (*Betula pendula*).
 Rod: **jelša** (*Alnus*).
 Vrsta: **črna jelša** (*Alnus glutinosa*).
10. Družina: **gabrovke** (*Carpinaceae*).
 Rod: **gaber** (*Carpinus*).
 Vrsta: **(beli) navadni gaber** (*Carpinus betulus*)
 (obs. = 233 centimetrov; ® = 74 centimetrov).
 Vzgojena oblika: **stebrasti gaber**
 (*Carpinus betulus* 'Fastigiata').
 Rod: **črni gaber** (*Ostrya*).
 Vrsta: **črni gaber** (*Ostrya carpinifolia*).
11. Družina: **orehovke** (*Juglandaceae*).
 Rod: **oreh** (*Juglans*).
 Vrsti: **črni oreh** (*Juglans nigra*)
 (obs. = 193 centimetrov; ® = 61 centimetrov),
navadni oreh (*Juglans regia*).
 Rod: **krilati oreškar** (*Pterocarya*).
 Vrsta: **kavkaški krilati oreškar**
 (*Pterocarya fraxinifolia*).
12. Družina: **brestovke** (*Ulmaceae*).
 Rod: **brest** (*Ulmus*).
 Vrsti: **goli brest** (*Ulmus glabra*),
poljski brest (*Ulmus minor*).
 Rod: **koprivovec** (*Celtis*).
 Vrsta: **ameriški koprivovec** (*Celtis occidentalis*).
13. Družina: **murvovke** (*Moraceae*).
 Rod: **maklura** (*Maclura*).
 Vrsta: **navadna maklura** (*Maclura pomifera*).
14. Družina: **rožnice** (*Rosaceae*).
 Rod: **hruška** (*Pyrus*).
 Vrsta: **navadna hruška** (*Pyrus communis*).
 Rod: **jerebika, mokovec** (*Sorbus*).
 Vrsti: **navadni mokovec** (*Sorbus aria*),
jerebika (*Sorbus aucuparia*).
 Rod: **sliva** (*Prunus*).
 Vrste: **češnja** (*Prunus avium*),
čremsa (*Prunus padus*),
sliva (ringlo) (*Prunus domestika*).
16. Družina: **rožičevke** (*Caesalpiniaceae*).
 Rod: **gledičevka** (*Gleditsia*).
 Vrsta: **trnata gledičevka** (*Gleditsia triacanthos*).
17. Družina: **metuljnice** (*Fabaceae*).
 Rod: **nagnoj** (*Laburnum*).
 Vrsta: **alpski nagnoj** (*Laburnum alpinum*).
 Rod: **robinija** (*Robinia*).
 Vrsta: **navadna robinija** (*Robinia pseudoacacia*).
 Rod: **karagana** (*Caranga*).
 Vrsta: **drevesasta karagana** (*Caranga arborescens*).
 Rod: **sofora** (*Sophora*).
 Vrsta: **japonska sofora** (*Sophora japonica*).
18. Družina: **rujevke** (*Anacardiaceae*).
 Rod: **octovec** (*Rhus*).
 Vrsta: **octovec** (*Rhus typhina*).
19. Družina: **pajesenovke** (*Simaroubaceae*).
 Rod: **pajesen** (*Ailanthus*).
 Vrsta: **veliki pajesen** (*Ailanthus altissima*).
20. Družina: **divjekostanjevke** (*Hippocastanaceae*).
 Rod: **divji kostanj** (*Aesculus*).
 Vrsti: **navadni divji kostanj** (*Aesculus hippocastanum*),
rožnatocvetni divji kostanj (*Aesculus pavia*).
21. Družina: **javorovke** (*Aceraceae*).
 Rod: **javor** (*Acer*).
 Vrste: **maklen** (*Acer campestre*),
beli javor (*Acer pseudoplatanus*),
 vzgojena sorta: **beli javor z rdečimi listi**,
amerikanski javor (*Acer negundo*),
ostrolistni javor (*Acer platanoides*),
rdeči javor (*Acer rubrum*),
srebrni javor (*Acer saccharinum*),
pahljačasti javor (*Acer palmatum*).
22. Družina: **vrbovke** (*Salicaceae*).
 Rod: **vrba** (*Salix*).
 Vrsti: **iva** (*Salix caprea*),
bela vrba (*Salix alba*),
 vzgojena sorta: **pokopališka vrba**
 (*Salix Xsepulcralis*).

Rod: **topol** (*Populus*).

Vrste: **beli topol** (*Populus alba*)

(obs. = 468 centimetrov; ® = 149 centimetrov;
v = 34 metrov),

črni topol (*Populus nigra*),

trepetlika (*Populus tremula*).

23. Družina: **lipovke** (*Tiliaceae*).

Rod: **lipa** (*Tilia*).

Vrste: **lipovec** (*Tilia cordata*),

navadna lipa (*Tilia platyphyllos*),

srebrna lipa (*Tilia tomentosa*).

24. Družina: **bodikovke** (*Aquifoliaceae*).

Rod: **bodika** (*Ilex*).

Vrsta: **navadna bodika** (*Ilex aquifolium*).

25. Družina: **oljkovke** (*Oleaceae*).

Rod: **jesen** (*Fraxinus*).

Vrsti: **veliki jesen** (*Fraxinus excelsior*)

(obs. = 446 centimetrov; ® = 142 centimetrov;
v = 22 metrov),

vzgojena sorta: **povešavi jesen**

(*Fraxinus excelsior* 'Pendula'),

mali jesen (*Fraxinus ornus*).

26. Družina: **trobentovke** (*Bignoniaceae*).

Rod: **katalpa** (*Catalpa*).

Vrsta: **ameriška katalpa** (*Catalpa bignonioides*).

27. Družina: **pavlovničevke** (*Paulowniaceae*).

Rod: **pavlovnija** (*Paulownia*).

Vrsta: **kraljeva pavlovnija** (*Paulownia imperialis*).

28. Družina: **cercidifilovke** (*Cercidiphyllaceae*).

Rod: **cercidifil** (*Cercidiphyllum*).

Vrsta: **japonski cercidifil** (kastura)

(*Cercidiphyllum japonicum*)

(obs. = 176 centimetrov; ®=56 centimetrov).

29. Družina: **nepozebnikovke** (*Hamamelidaceae*).

Rod: **ambrovec** (*Liquidambar*).

Vrsta: **ameriški ambrovec**

(*Liquidambar styraciflua*).

Zaključek

V 29 družinah je zbranih 80 vrst in med njimi še 8 vzgojenih sort. Vrste, katerih sadike so mlajše od deset let, v seznamu niso navedene, to so atlasška cedra, stebrasta patisa, murva in čilska aravkarija. Izpuščene so tudi grmovnice, katerih posamezni primerki ob jezeru presegajo višino 5 metrov. To so rašeljika, navadni brin, navadni pušpan in rumeni dren.

Pri tako pestri sestavi drevesnih vrst in zanimivih oblikah, ki nevsiljivo vplivajo na doživljanje obiskovalcev, zanimanje za to področje znanja narašča. To potrjujejo organizirani obhodi z ogledom dreves okoli jezera in samega parka ter stalno zanimanje ljudi za drevesne vrste. Prvi dendrološki obhod okoli jezera z 18 navzočimi je bil 16. oktobra leta 2010, 9. aprila leta 2011 je bilo navzočih kar 30, nato je bil organiziran ogled drevesne dediščine 28. maja leta 2011 ob dnevu Alpske konvencije in 30-letnici Triglavskega narodnega parka. Na željo članov Naravoslovnega društva Bled je bil ogled ponovljen 22. oktobra leta 2011 in v letu 2012 12. aprila. Drevesa okoli jezera si je 6. aprila leta 2013 ogledal II. letnik Srednje gostinske šole Radovljica. Za občinski praznik Bleda je bil 10. aprila leta 2013 organiziran ogled osrednjega parka.

O drevesih v blejskih parkih je pisal *Gorenjski glas*, samostojno oddajo o njih pa je pripravila TV Svet na Kanalu A.

Iz tega lahko zaključimo, da obstaja veliko zanimanje za ogled in spoznavanje dreves. Bled ima z bogato pestrostjo dreves možnost, da postane prava učilnica za spoznavanje dreves.

Viri: V besedilu niso navedeni uporabljeni viri, sicer bi na istem mestu moral navajati tudi več kot pet virov hkrati. Moje delo je bilo le določanje drevesnih vrst.

Avtor fotografij v besedilu: Jože Skumavec.

Uporabljena literatura in viri:

- Brus, R., Puschner, M., Ljubljana, 2008: *Okrasne sorte bukve (Fagus sylvatica L.) v Sloveniji*. Gozdarski vestnik, 66 (2). Ljubljana: Zveza gozdarskih društev Slovenije.
- Coombes, A. J., 2002: *The Illustrated Directory of Trees and Shrubs*. London: Salamander Books Ltd.
- Čokl, M., 1961: *Gozdarski in lesnoindustrijski priručnik*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Dakskobler, I., Kutnar, L., 2012: *Macesnovi gozdovi v Sloveniji: vzhodnoalpsko macesnovje, združba evropskega macesna in slečnika*. Ljubljana: Zveza gozdarskih društev Slovenije. Založba Silva Slovenica.
- Erker, R., 1957: *Opis gozdnega drevja in grmovja*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Kotar, M., Brus, R., 1999: *Naše drevesne vrste*. Ljubljana: Slovenska matica.
- Lanzara, P., Pizzetti, M., 1984: *Drevesa*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Lauber, K., Wagner, G., 1996: *Flora Helvetica*. Bern: Paul Haupt.
- Martinčič, A., Sušnik, F., Mayer, E., Ravnik, V., Strgar, V., Wraber, T., 1969: *Mala flora Slovenije*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
- Martinčič, A., Wraber, T., Jogan, N., Podobnik, A., Turk, B., Vreš, B., Ravnik, V., Frajman, B., Strgulc Krajšek, S., Trčak, B., Bačić, T., Fischer, M. A., Eler, K., Surina, B., 2007: *Mala flora Slovenije*. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije.
- Mayer, J., Schwegler, H.-W., 2005: *Katero drevo je to? Drevesa, gmi, okrasne lesnate rastline*. Kranj: Založba Narava.
- Mlakar, J., 1990: *Drevesa in gmi Slovenije*. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije.
- Rogelj Petrič, S.: *Orjaška stara drevesa neopazno izginjajo*. Delo, Znanost, 27. decembra 2012.
- Skumavec, U., Skumavec, J.: *Meritve na terenu, opravljene v letu 2013*.
- Willfort, R., 1988: *Zdravilne rastline in njih uporaba*. Maribor: Založba Obzorja.
- Zupančič, M., Skumavec, J., 2007: *Gogalova lipa*. Varstvo narave, 20. Ljubljana: Zavod RS za varstvo narave. <http://en.wikipedia.org/wiki/Cercidiphyllum>. http://www.botanicni-vrt.si/component/option/com_rastline/cercydidiphyllum-japonicum/page.894/long.si. <http://www.omonica.si/>